

# PRIMORSKA DELAVSKA ENOTNOST

GLASILO ENOTNIH SINDIKATOV ZA SLOVENSKO PRIMORJE IN TRST

Leto 2., šte. 35 - Cena 4 lire

TRST, četrtek 15. avgusta 1946.

**VSEBINA:**  
I STRAN - Pereča vprašanja od Semilija  
Nova draginjska doklada - uspeh E. S.  
Sindikalno zborovanje v Pulju  
Drobne domače vesti  
II STRAN - Poročila iz cone B  
Grški sindikati v borbi proti reakciji

Postnina plačana - Spedizione  
in abbonamento post. II gruppo  
Uredništvo in uprava: via Imbriani št. 5  
Telefon 93.710 - Rokopisi se ne vračajo

## Bereča vprašanja

Zelo pogosto smo v našem listu obrabljali pažljivo in opozorilno odgovorne organizacije, ustanove in osebe na potrebo obnove. Zaskrbljeni smo bili radi težkih življenjskih prilik naših delavcev, in skušali smo preprečiti njihovo brezposelnost. Naša želja je bila vedno in je tudi sedaj oživitveno splošnega gospodarskega življenja v mestu in pokrajini, tako, da bi zagotovili tej deželi čimboljše bodoče razvoje.

Vendar tisti, ki bi mogli imeti moralno storiš, nas ni poslušal. Zavezniška Vojaška Uprava, ki je odgovorna za upravljanje naše pokrajine in tudi za življenje naših prebivalcev, ki bi se morala v svojstvu zaupne uprave zanimati za to in bi morala podpirati delovanje in produktivnost vsega našega gospodarstva, ni napravila te svoje dolžnosti. Popoloma odsotna je bila pri problemih obnove in v nekaterih slučajih je morda tudi ovirala. Nikoli ni skrbela za to, da bi dala delo našim delavcem, a danes je bolj verujemo, da so bili ti delci ZVU popolnoma drugačni in niso imeli ničesar skupnega z zaščito interesov naše pokrajine, ki jo ona upravlja.

Na vprašanje, kakšne mere bo podvezela ZVU v zvezi s širjenjem brezposelnosti in splošnega slabšanja gnetnega in gospodarskega položaja, je polk. Bowman odgovoril, rekoč, da se bo podpirala privatna iniciativa.

Tudi mi smo večkrat opozarjali tiste, ki imajo dovolj sredstev, naj bi razvili privatno iniciativo, oni pa so se zanimali le za čuvanje svojih kapitalov od nepostojećih nevarnosti, tistih kapitalov, ki so plod truda vseh delavcev pa tudi vojnih dobitkov. Oni niso hoteli razviti obnovitvene delavnosti in zagotoviti gospodarskega oživitvenja v interesu skupnosti. Če bi hoteli, bi na ta način dali delavcem kruha, ki so ga toliko potrební. Ne smemo pozabiti, da so tisti, ki imajo kapital, v največji večini istočasno tudi vodilne osebe v finančnih ustanovah, industrijskih podjetjih in paroplovnih družbah. Te oblike gospodarskega življenja pa predstavljajo gospodarsko jedro naše pokrajine.

Zato smo prepričani, da bi mogla biti obnova naših ladjedelnic že precej razvita, da bi se že pričela obnova naše trgovske plovbe in vseh ostalih z njo zvezanih panog, če se ti gospodje ne bi tako vztrajno upirali željam in potrebam naše ga delavstva. Razen tega bi se morala pričeti tudi gradbena obnova, ki bi z ostalo delavnostjo zaposlila vse naše delavstvo in postopoma zboljšala njegovo življenjske pogoje. Na žalost so pa prevladali interesi matega števila ljudi, povezanih z domaćo in mednarodno reakcijo. Kljub temu se pa nikoli ni pozabili udarjati po delavskem razredu, skušajoč vedno izkoristiti težki gospodarski položaj. Danes skušajo pospešiti protidelavsko akcijo in jo razviti z vsemi sredstvi. Ustvarila se je neka koalicija med delodajalci, ki so v večini skoraj vsi podpirali fašizem. Ti stari in novi elementi so podpirani od policijske in sodne organizacije, na katere ZVU gleda z dobrim oćesom ter s sodelovanjem razbijajúškega sindikata. Vsi ti bi hoteli postati gospodarski situacije, tako da se delavski razred ne bi mogel upreti njihovevno izkoriščanju.

Vendar se kljub vsem naporom te koalicije danes delavci nahajajo strnjeni okoli svoje sindikalne organizacije. Delavci so se naučili marsičesa v 14 mesecih težke in neprestane borbe proti vsem napadom, pod pogoj gospodarskega zatiranja in v obrambi demokratičnih pridobitev. Delavci so prepričani, da njihova sindikalna organizacija hođi po pravilni poti. Zaradi te delavske upornosti je reakcija toliko bolj besna in skuša uničiti ljudske in delavske organizacije. Stalno naraščanje članstva v delavski organizaciji dokazuje, da so delavci prepričani, da jih ta organizacija pravilno vodi v njihovi borbi za vse delavske pravice. To prepričanje, da zares tolačim težnje in voljo naših delavcev ter da jih vodimo nasproti doletenim ciljem, nam nalaga dolžnost, da nadaljujemo isto pot, katero smo hodili do sedaj, brez zastajanja in brez oklevanja. Našim delavcem pa zagotavljamo, da ni šile, ki bi mogla oslabilí našo voljo in polet v borbi za doseg tega, kar delavci zahtevajo. Noben predlog za kompromisne rešitve ne more ovirati našega napredka, tudi ne v slučaju, da bi nas hoteli približati tistim silam, ki so na svoji poti proti napredku zaostali. Izkušnje nam dokazujejo, da bomo uspeli pritegniti vse delovne sile edino s primerom vedno večjega poleta in energije.

To nam mora služiti kot načelo ob vsaki priliki in zato nikakor ne moremo menjati svojega stališča, tudi ne, kadar bi se v prihodnosti menjal položaj v zvezi s teritorialno rešitvijo, če bi se to rešilo tako, kot je predložil Svet zunanjih ministrov. V slučaju drugačne rešitve smo prepričani, da bi nas vsaka razredna delavska organizacija zelo rada sprejela v svoj krog, saj imamo za nami lepo zgodovino borbe v obrambi delavskih interesov.

Istočasno je pa res, da je situacija razbijajúškega sindikata dona Marzarija in raznih delodajalcev v povsem drugačnem položaju.

Iz papirnice Modiano  
Delavci in nameščenici iz papirnice Modiano v Trstu zahtevajo znižanje odstotkov uslužbenkega in dodatnega davka, ki so odločno previsoki v sorazmerju z današnjimi razmerjami in zelo občutno zadevajo v delavske plače. ki so že itak preskromne in nedovoljne za današnje časa. Vsihna tega davka, kot je postavljena danes je bila določena za časa fašizma in je služila le oboroževalni politiki fašizma, ki je pripravljaval imperialistični napad na sosedne dežele.

Delavci iz papirnice Modiano so protestirali proti tem previsokim davkatvam in zahtevali, naj zaupna uprava ukrene, da se to stanje čimprej izboljša.

## "Legalnost in ilegalnost"

Na eni zadnjih tiskovnih konferenc je polkovnik Bowman dejal, da je zaplemba živih upravičena že iz razloga ilegalnosti in nemoralnosti te akcije kersoživila racioniranja in ker ima stavka političen značaj. Zakaj pa to dni Juljski sindikat nemoteno razdeljuje po 1 kg testenin vsem svojim članom? Zakaj organi reda tu ne intervencirajo, da bi zaustavili ilegalnost in nemoralnost te akcije, zlasti, ker gre tudi tu za racionirane predmete in so te razdelitve vse prej kot apolične? Od kod so prišle te testenine? Kdo jih je poslal? To so... demokratske skrivnosti.

Istočasno s "legalnost" "moralnost" in "političnost" izredno razdelitvijo testenin bodo trgovine z festinjami po nalogu ENDSI-ja brezplačno porazdelile mlo in konzerve različne vsebine. O razdelitvi mila ni kaj reči, ker je to mlo enotne vrste, dasi različnih znamk. O razdelitvi konzerv pa je treba pripomniti, da se vrši na način, ki je kaj malo demokratski. Dočim delavci in njih družine dobivajo izključno konzerve z osemnimi kosmiči, prejmejo ugledne rodbine dobro situirani odjemalci in slični, vedno le konzerve vloženege sadja rib v olju, stročjege fižola, graha itd.

Res je, da gre tu za brezplačno razdelitev, toda kaj se ne bi mogli gospodje trgovci pokazati enkrat malo manj pristranske? In pri tem pustimo ob strani dejstvo, da večina teh uglednih rodbin niti ni potrebna pomoči od strani ENDSI — od ustanove, kateri gotovo ne bi prišlo na um, prostovoljno nuditi velikodušno pomoč takim ljudem katerih shranbe so polne festvin vseh vrst... legalnih in moralnih!

## Stavka v tovarni jute

Stavka v tovarni jute v Trstu. Delavstvo je proglasilo stavko z dnem 14. t. m., da doseže chranitve delavskih pravic proti nepravilnemu postopanju ravnateljstva tovarne.

Pred meseci je bil sklenjen dogovor s pravilnostjo od meseca februarja t. l. dalje: ena izmed točk dogovora se pa doslej ni upoštevala: tista, ki določa odstotke, pripadajoče onim delavcem, ki vrše svoje delo v nezdravih prostorih. Ti prostori so prenapolnjeni z zdravju škrodljivim prahom.

Zavadi ponovnih, a brezuspešnih naporov delavcev, da se cmenjena točka izjavi, je bila proglasena stavka, ki je sicer bila kaj kratkotrajna, a dovoljna, da je mogel

tovarniški odbor E. S. doseči popolno značje.

Izgleda, da je akcija za čuvanje lastnih pravic proti gotovim gospodom nujno potrebna. Delavskim zahtevam so pomislili, toda namignili so, da so člani E. S. hujskatei.

Tem gospodom sporočamo, da so bili zaščitniki proletariata za časa fašizma nazvani hujskatei. Vaše mišljenje se danes ni izpremenilo; mi pa vemo, in to nas edino zanima, da so tovariši v tovarniškem odboru stvarni zastopniki delavcev in da so večerj prav ti dosegli zmago ki so jo izrgali iz rok vam gospodje iz ravnateljstva, ki ste prvi izkorisčevalci delavstva, kot ste to bili vse doslej.

## Sindikalno zborovanje v Pulju

Borba proti reakciji

V nedeljo zjutraj, 12. t. m. se je vršil v Pulju v Teatro Ciscutti sindikalni sestanek, katerega se je udeležilo veliko število delavstva.

Sestanek je otvoril tov. Caporali, član mestnega sindikalnega odbora, ki je najprej pozdravil vse prisotne ter tov. Vojmirja od Polje odb. Enotnih sindikatov ter tov. Verbanca od E. S. Istre in Reke. Opisal je veliki napredek sindikalnega gibanja v Jugoslaviji in podal glavne obriše sedaj najvažnejših momentov od leta 1938 dalje.

Nato je povzel besedo tov. Vojmir, tajnik Prokrajinskega odbora Enotne zveze sind. Juljske krajine.

"Tovariši delavci, da vam tu danes govorim, mi je v veliko veselje in v veliko čast. Prišel sem sem, povabljen od vaših tovarišev in voditeljev sindikata ter vam pri naših bratske pozdrave vseh delavcev Juljske krajine Trsta, Gorice, Tržiča in vseh ostalih industrijskih sredstev. Delavstvo Trsta in Juljske krajine je gledalo na vas z mnogo simpatije, ker je spoznalo, da ste resnično taki, kot zahteva razredna in revolucionarna organizacija, kakor morajo biti Enotni sindikati.

Hočem vam prineseti nekaj tega duha ki oživlja danes naše delavce v Trstu za priznanje pravice do mira in dela.

Spominjam se preteklih borb v Trstu, pri Sv. Jakobu, stavnih dni, ki so jih praznivali naši delavci. Borba delavstva Juljske krajine se ni pričela šele danes, pač je že z ljudskim gibanjem za osvobodjenje. Pričetki osvobodilnega gibanja segajo v leto 1902, ko so delavci Trsta hoteli brati njih svoje življenjske pravice. Leta 1903 je bilo zatiranje delavstva na višku.

Govornik se spominja trpljenja, ki ga je prenašalo delavstvo v teh 23 letih fašističnega tlačanja in na kratko orisuje dolgino delavstva združenega v Delavski enotnosti, pri borbi za osvobodjenje. Po končani volji je Delavska Enotnost prešla v Enotne sindikate h katerim so — lahko rečemo — pristopili vsi delavci Juljske krajine, ker so v tej organizaciji videli svojo organizacijo, tisto, ki jih bo ščitila tako gospodarsko kot tudi politično in socialno.

Vse delavstvo sveta se bori proti kapitalizmu — je nadalje govoril — in delavce, pa najsi bo Slovenec, Italijan, Anglež ali Turak — bo ostal vedno delavec: vsi smo delavci, vsi smo izkorisčani. Ema stvar vedno in združuje delavstvo vsega sveta: socialno tlačanje.

Mi vemo, da bomo lahko samo z bratstvom dosegli tako bodočnost, ki nam bo zagotovila mir, delo in dobrobit. Nasprotno pa je skušal fašistični režim, kakor vsa kapitalistična "gibanja, širiti Sovinizem med narodi, Sovinizem, ki je bil eden glavnih orožij v njegovih rokah. Naše najboljšje orožje pa je bratstvo med narodi. Tov. Vojmir se spominja, kako je propad. del poluzuske reakcije zrušiti enotnost sind. kata. Zaman je bila ustanovitev Juljskih sindikatov, kajti večina delavstva se je zgrnila pod rdečo zastavo Enotnih sindikatov. In ko nadaljujemo našo borbo, si bomo vedno v svesti, da smo v liniji, kadar nas reakcija napada — in da smo izven nje, čim smo reakciji po volji.

Ko je govnik delavcem jasno obrazložil v čem obstoja diskutirani problem, nam reč o političnosti in apoličnosti sindikatov, je v kratkem orisal smernice Enotnih sindikatov za nadaljevanje borbe proti ponovnemu fašističnemu sistemu in pokazal na igro iz leta 1920.21.

Da se zoperstavi temu fašističnemu giba.

nju, je naša sindikalna organizacija želela zavzeti jaseu položaj, vstopila je v borbo in proglasila stavko.

"Ta stavka je pokazala nekaj važnih stvari. Prvič to, da stoji reakcija osamljena ob stavki in da je prav ta stavka pokazala kako strnjeno so vrste našega delavstva.

Druga velika zmaga pa je bil dokaz solidarnosti med knefi in delavci, kajti prvi so žrtvovali del svojih skromno odmerjenih žiliv za stavkujoče, in končno je pokazala stavka, da je naša borba interna. clonalnega značaja. Prešli smo neseho brozjav Jugoslovanskih, francoskih, belgijskih, čehoslovanskih in drugih delavcev, ki so se zanimali za potek borbe.

Svedeča je ZVU hotela naprti naš borbi krivdo in jo je proglasila za nezakonito, čes da ima političen značaj. Mj takole odgovarjamo ZVU: če se mi s to stavko borimo proti fašizmu, vi pa jo proglasite za nezakonito, proglasite s tem tudi borbo proti fašizmu za nezakonito. Če stavite v ilegalnost preizkušene antifašiste kot so tojov. Solteri, Juraga, Semilij, Ukmar, Jakse, tiš in Stoka ki se borijo proti fašizmu odkar se je ta pojavil, to znači podpirati fašizem.

Ne moremo razumeti, zakaj se morajo ti naši tovariši skrivati po gozdovih, dočim ljudje Pagninjeve in Cocceanje vrste uživajo svo svobodo. In to niso le moje besede, to so besede 200.000 delavcev včlanjenih pri Enotnih sindikatih.

Zahtevamo, da se preklicé ukaz, ki stavlje zgoraj omenjene tovarise v ilegalnost. ZVU dela tudi zapreke pri razdelitvi živčnega stavkujočim. Razdelitev živih našim delavcem je bila proglasena za nezakonito. Mj pa izjavljamo, da papeževa propagan. distična razdelitev žiliv ni bila le nezakonita, temveč celo nemoralna. Kadar pa Juljski sindikat dajejo žiliva svojim lastnim ljudem, to ni nemoralno.

Naše zadržanje napram ZVU je in bo vedno korektno, medtem ko so na drugi strani organizirajo valike politične spekulacije, ne da bi se lo s prstom mignilo, da se jih prepriči.

Vemo, da obstojajo politične tendence, ki so nasprotne delavstvu in ki so hotele zavezati delavsko gibanje. Naj si bodo nasprotniki svestni, da je gibanje Enotnih sindikatov danes na višku. Po glavni stavki je pristopilo spet novih 10.000 članov, kajti tudi ti so končno razumeli, da je naša borba borba za najpomembnejše človečanske pravice. Naši delavci bodo vselej zmogli vrniti se na barikade, če bo potrebno braniti demokracijo.

Na mednarodni konferenci se te dni razpravlja o Juljski krajini. Nerazumljivo je, da se o njej odloča v Parizu, ne da bi se priznala volja delavstva. Vemo, da se člani Enotnih sindikatov v Trstu zavedajo, da bi odepcevi Trsta od zaledja pomenila njegovo gospodarsko propast. Zaprt v pre. ozko okolije, bi bil zapisan smrti hredelja. Kar se tiča razlike med cono A in cono B, sta tu v Juljski krajini dva sveta: eden, ki gradi in drugi, ki razdira. A med conami ne sme biti razlike. Treba se je boriti, da bodo tudi delavstvu v Juljski krajini dane enake gospodarske, politične in socialne pravice. Z živahnim ploskanjem in odobravanjem so sprejeli prisotni govnikove besede, ki jih je zaključil s ponovnim pozdravi tržaškega delavstva, kateremu bo prinesel izraze soglasja in simpatije puljskega delavstva.

Nato je nakratko govoril tov. Verbanec od pokrajinskega odbora Enotnih sindikatov Istre in Reke, ki je prav tako prinesel pozdrave delavskih tovarišev z željo, da se

nadaljuje borba za pravice delavstva, z enomiutnim molkom so počastili spom. tiv. Poduje, enega izmed pionirjev pravnicega sindikalnega gibanja.

Napisanih in odposlanih je bilo več brzojav, tako Svetovni sindikalni konfederaciji, Pariski mirovni konferenci in jugoslovanski delegaciji na tej konferenci.

SVETOVNI SINDIKALNI KONFEDERACIJI  
Puljsko delavstvo, zbrano na II. sindikalni konferenci, pošilja Svetovni sindikalni konfederaciji svoje pozdrave.

Puljsko delavstvo protestira, da se še danes dopušta fašistični režim, ki tlačil delavce množice s Spaniji.

Ne bo se prenehalo boriti proti fašizmu, dokler vse delavstvo sveta ne bo doleteno političnih in socialnih pravic, ki so last vsakega svobodnega državljanca.

II. Konferenca Enotnih sindikatov v Pulju.

## Doseženo je zvišanje draginjske doklade

Nov uspeh Enotnih sindikatov

Preteklo nedeljo se je vršila splošna skup. šina Enotnih sindikatov v Trstu v ulici Conti II. Bili so prisotni vsi zastopniki strok, tovarniških odborov in podoborov ter sindikalni zaupniki.

Skupščino je otvoril v imenu mestnega odbora tov. Buhlich, ki je nato podal besedo tovarišu Muslinu.

Tov. Muslin je nato govoril o nesoglasjih med zastopniki delavcev in delodajalcev z ozirom na zvišanje draginjske doklade. Delodajalci se še vedno upirajo in notoje priznati upravičeni delavski zahtev. A sedanjimi dobivki in tudi nimažo več kaj pravi, ker so se popolnoma izprali za časa vojne in za časa anglo-ameriške vojaške okupacije. Delodajalci se oslanjajo na trditve, čes da se je znižala cena obliki in o. obliki niti pomisliti ne morejo.

Po predlogu tovarisa Muslina, da naj se to vprašanja odda v arbitražo Uradu za delo,

se je razvila živahna diskusija, nakar je bil soglasno sprejet sledeči dnevnaj red:

DNEVNI RED

Po zaključeni splošni skupščini na kateri je podal svoje poročilo tov. Muslin, smo ugotovili odločno voljo delavstva za nadaljevanje borbe, da bi dosegli tiste cilje, ki odini lahko zagotovijo delavstvu ljudstvo pravico do življenja in vso potrebno zaščito.

Splošna skupščina vodilnih odborov strok, tovarniških odborov in podoborov ter zaupnikov, po poročilu mestnega odbora o razvoju razgovorov za zvišanje draginjske doklade

ponovno potrjuje

nujno potrebo delavstva, da se zaključijo razgovori o draginjski dokladi in dajejo mandat

mestnemu odboru Enotnih sindikatov iz Trsta, da sprejme predlog arbitraže Urada

za delo, za določen odstotko zvišanja draginjske doklade z veljavnostjo od 1. avgusta do podpisane nove pogodbe, ki bi kontno urenila to vprašanje.

Nato so se pričela posvetovanja, ki so prenehala 13. avgusta, ko je bilo doseženo sledéče izboljšanje:

Moški	Ženske
družinski poglavar od 130,06 lir na 178.— lir nad 20 let	130,06 ••• 178.—
med 18 in 20 let	103,65 ••• 142.—
med 16 in 18 let	67,50 ••• 92,40
izpod 16 let	36,88 ••• 50,80

družinski poglavar od 130,06 lir na 178.— lir nad 20 let	91,85 ••• 126.—
med 18 in 20 let	79,96 ••• 109,20
med 16 in 18 let	67,50 ••• 92,40
izpod 16 let	36,88 ••• 50,80

Razen tega bodo dobili družinski poglavarji obeh spolov dodatek od 20 lir za prvo osebo, ki jo vzdržujejo, 15 lir za drugo, 15 za tretjo in 15 za četrto.

Vsote, navedene v prvem stolpcu, so nanašajo na draginjske doklade kot so bile določene v juniju t. l.

Sedanje tarife stopajo v veljavo prvga avgusta in veljajo do konca tega meseca. Če se v tej dobi ne bi določilo nič novega, bodo veljale še nadalje.

## Naši kmečki problemi

Inž. Pukalovič je znao tržaški bogataš, ki si je z Julij in krvjo naših delavcev nakopičil ogromno bogastvo. Je lastnik nesešnih hiš in palač v Trstu. V zavljah in Dimu ima ogromno posestvo, ima posestva v Miljah in v Furlaniji, kjer ima tudi mnogo vilj. Nakopičil si je to bogastvo z znojem in Julij delavcev in kmetov. V njegovem stavenem podjetju so bili delavci najslabše plačani; delati so morali kot žiliva. Koloni, ki delajo na njegovih posestvih so pravi sužnji, garati morajo od ranega jutra do poznega večera za to nenastitno pijavko človeške krvi. Tržiški koloni so v primeru s temi kmeti pravi gospodje. Stanovati morajo v razsuhlih in nezdravih batih, za katere morajo plačevati visoko najemnino. Na primer v Miljah je kolon Jurinčič Josip, ki ima v majemu zemljo inž. Pukaloviča, ki obsega površino približno 12.000 m<sup>2</sup>. Od te zemlje je obdelovale nekaj čez 3.000 m<sup>2</sup>, na posestvu ni vode, vsako leto vsaka skoraj da nudi trud tega kmeta in njegove družine. Lansko leto je eksplozija minule, ki so jo nakopičili Nemci, poskodovala hišo v kateri prebiva Jurinčič in obenem uničila ves pridelek. Pogodba, ki je bila sklenjena med Jurinčičem in inž. Pukalovičem je sledeča:

Najemnina lir. 1200 leino  
350 litrov vina, ki mora vsebovati 12 stotink

Namizno grozdje 50 kg  
3 kg breskov  
300 kg zelenjave  
120 litrov mleka  
100 jajc  
25 kg fižola  
3 kg najboljšega svinjskega mesa  
200 kg penice  
350 kg krompirja  
150 kg koruze.

Ta kmet, ki na svojem zemljišču ne more pridelati niti toliko, da bi preživljal sebe in družino, je prisiljen poslati svojo sina delati v ladjedelnico, da s tem skromnim zaslužkom lahko kupi kruha za družino. Ker lani rudi eksplozije kmet ni mogel dati gospodarju ničesar, zahteva inž. Pukalovič, računajoč to blago po ceni črne borze, 150.000 lir!

Postal je odlok, da se do 11. novembra t. l. vsota ne bo plačana, mi zarabi dve borni kraljci, ki jih ima v hlevu in pošlje njega in družino na cesto. Enako količino blaga zahteva tudi za letošnje leto. Radi ogromne suše se grozdje že suši na trli, krompir je droban kot šušnik, radipomazkanja vode ni bilo zelenjave; a gospodar noče o tem nič slišati. Postal je kmetu poziv, s katerim opozarja Jurinčiča, da se z ukazom 141 ZVU najemniki, ki niso poravnali najemnine, lahko brez nadaljnje ga odsvoljijo.

To je inž. Pukalovič. Za danes objavimo položaj enega kolona, prihodnjiki bomo objavili kako se postopa z drugimi.

## Otroške počitniške kolonije

Kako čudovite uspehe lahko doseže ljudstvo s svojo samoiniciativno dejavnostjo, nam dokazujejo med drugim tudi počitniške kolonije in njih rezultati.

Povezanost med narodom je privedla danes do resnične požitvovolenosti, do prave, složnega ljudskega sodelovanja. In to sodelovanje, od socialnih odsekov ljudskih oblasti tako smoteno organizirano, je zdaj vir človekoljubnih akcij, podlaga počitniškim kolonijam za primorske otroke.

To je pomoč krepkega podeželja izčrpanemu mestu, je pomoč otrokom, potrebnim okrepitve. Ti otroci so predvsem partizanske sirote, otroci invalidov in borcev ter brezposelnih delavcev.

Ponekod ljudstvo vzdržuje te kolonije

re pridelati niti toliko, da bi preživljal sebe in družino, je prisiljen poslati svojo sina delati v ladjedelnico, da s tem skromnim zaslužkom lahko kupi kruha za družino.

Ker lani rudi eksplozije kmet ni mogel dati gospodarju ničesar, zahteva inž. Pukalovič, računajoč to blago po ceni črne borze, 150.000 lir!

Postal je odlok, da se do 11. novembra t. l. vsota ne bo plačana, mi zarabi dve borni kraljci, ki jih ima v hlevu in pošlje njega in družino na cesto. Enako količino blaga zahteva tudi za letošnje leto. Radi ogromne suše se grozdje že suši na trli, krompir je droban kot šušnik, radipomazkanja vode ni bilo zelenjave; a gospodar noče o tem nič slišati. Postal je kmetu poziv, s katerim opozarja Jurinčiča, da se z ukazom 141 ZVU najemniki, ki niso poravnali najemnine, lahko brez nadaljnje ga odsvoljijo.

To je inž. Pukalovič. Za danes objavimo položaj enega kolona, prihodnjiki bomo objavili kako se postopa z drugimi.

## Spoštujte mezdni sporazum!

V nekaterih sindikalnih zvezah se podarja, da se ne upoštevajo klavzule mezdnih sporazumov, ki so bili sprejeti od delavskih organizacij in delodajalcev.

Nekateri delodajalci spekulirajo s tem, da delavci I. kategorije zaposlijo v nižji kategoriji in jim na ta način dajejo nižje plače.

To je vsakakor nedopustno, saj so to postavke, ki so bile določene na podlagi skupnega sporazuma in je to tudi stvar zaupanja.

Tudi na tem sektorju bodo delavci znali čuvati svoje pravice in zahtevati od kršiteljev, da spoštujejo pogodbeno določila.

## Iz domačega sindikalnega življenja

Njihovi zastopniki se sedaj pogajajo in zahtevajo od Urada za delo pri ZVU zagotovitvo, da bo zboljšanje njihovih potočaj so določili na svojem sestanku 8. t. m.

Dosedaj se niso dosegli nobenega zagotovitve plače bi se pa moralo doseči kasneje. Prihodnji terek se bodo nadaljevala pogajanja v Uradu za delo pri ZVU.

Kinematografski nameščenici so odgovorili dosežani mezdni sporazum in zahtevajo poveganje. Pričela se bodo v najkrajšem času pogajanja, za katere se predvideva, da bodo težka. Tržaški kinematografski nameščenici se oslanjajo na uspehe, ki so jih dosegli njihovi tovariši v Italiji, kjer jim prejemajo 640.— lir dnevno. Po vsem izgleda, da bodo morali tudi tržaški delodajalci pristati na te pogoje.

Enotni sindikati železničarjev so razširili svoj delokrag tudi na Opčinah, kjer so imeli železničarji v nedeljo 10. t. m. sestanek. Potem ko je tov. Costanzo obrazložil pomen sindikalnega gibanja, so prisotni izbrali svojega predstavnika v upravni odbor E. S. železničarjev. Po skupni obravnavi zadev, ki se tičejo posebno openkih železničarjev samih, je bil sestanek zaključen.

Hišniki se že več časa borijo za zboljšanje svojih obupnih gnetnih razmer. Ze 8. t. m. so se sestali in razpravljali o potrebi sklepanja novega meznega sporazuma. Ze dolgo romajo razni predloži med delodajalci, Uradom za delo in Enotnim sindikatom njihove stroke, ne da bi dosegli niti najmanjšega sporazuma. Ponudbe delodajalcev so take, da sploh ne pridejo v poštev. Zato so se hišniki odločili, da bodo stopili v stavko s 15. avgustom, če jim do tega dneva ne bodo zagotovili pristojnih plač.

Za to tem sestanku so opozorili ZVU, da s svojo mesečno plačo pri 16-urnem dnevnem delu ne dobijo niti toliko, da bi si kupili 1 kg. mesa.

## CENTRALNEMU ODBORU ENOTNIH SINDIKATOV JUGOSLAVIJE V BEOGRADU

Z naše II. sindikalne konferencie pošilja mo puljski delavci pozdrave našemu Centralnemu odboru Enotnih sindikatov Jugoslavije. Od

# Iz področja ustvarjalnih sil v coni B

## Priprave za svečano zaključitev Titovega tromesečnega tekmovanja

Titovo tromesečno tekmovanje v coni B Slovenskega Primorja je pri kraju. Delovno ljudstvo izmübnega Primorja je pod geslom »Za Tita — za Jugoslavijo« prišlo pred skoraj tremi meseci udarniško obnavljati vse penog gospodarstva, toliko prizadetega za časa fašizma in osvobodilne borbe.

Ni je bilo niti najmanjše vasi, niti najoddaljenejšega naselja, rekli bi skoraj niti osebe, ki bi vsaj nekaj ne dela za obnovo v tem času splošno mobilizacije delovnih sil. Kakor je še nedavno bilo naše ljudstvo vsak hip pripravljeno na borbo proti okupatorju, tako je tudi tekoni tega tri mesece trajajočega tekmovanja pokazalo svojo domovinsko zvest in se trumoma odzvalo klicu dela. Junakom borbe so sledili re pravi junaki dela! Z zadovoljstvom smo objavili v našem listu vsak uspeh delovnega ljudstva, tega srečnejšega dela Juljskega Primorja, kateremu je priznana ljudska oblast; z zadovoljstvom smo poudarjali vse dosegne uspehe. Ko smo gledali na ta velkopotezna obnovitvena dela skozi perspektivo vsakdanjih borb delovnega ljudstva cone A, smo vedno bolj znali ceniti to, kar so delavci in prebivalci cone B že dosegli. Z žalostnim srcem smo morali ugotovljati, da odganja od dela v coni A sama civilna policija delavstvo, ki želi z udarniškim delom pomagati kmetom pri dviganih porušeni vasi. Še bolj žalostno je bilo gledati pri nas fašistične bande, ki napadajo in celo ubijajo delavce, medtem ko se v coni B pojavljajo novi udarniki. Ko Slovček prestopi nesrečno Morganovo črto, o-

1. Vodstvo dirke si pridržuje pravico spremembe razpisa, ako bi jo zahtevale okoliščine.
2. Pritombe je treba vložiti najkasneje eno uro po razglasitvi rezultatov pri vodstvu dirke.
3. Razglas rezultatov in razdelitev nagrad se vrši ob 20. uri v dvorani avtopodjetja.
2. Na dirkah lahko sodelujejo vsi vozači — člani fizkulturnih društev (tudi iz cone A).
3. Trening se vrši v soboto dne 24. avg. od 3. ure dalje.
4. Vsi vozači morajo biti opremljeni z glasovčiti.
5. Vozi se po pravilniku F.I.C.M. Vsak vozač vozi na lastno odgovornost ter se mora pokoravati vodstvu dirke.
6. Starta se z ugalsimi motorji.
7. Vozi se v dveh kategorijah:
  - a) Turna kategorija — turni motorji: 1. skupina do 250 cm, 2. skupina do 350 cm, 3. skupina nad 350 cm, 4. skupina do 125 cm.
  - b) Športna kategorija — športni motorji: 1. skupina do 250 cm, 2. skupina do 350 cm, 3. skupina do 500 cm in več. V turni kategoriji startajo prve tri skupine v časovnem razdobju petih minut, 4. skupina pa štarta 1 minuto za tretjo skupino.
8. V športni kategoriji startajo vse skupine v časovnem razdobju petih minut.
9. V turni kategoriji vozi skupina do 125 cm dva kroga, ostale 3 skupine po 3 kroge. V športni kategoriji vozi vse tri skupine po 4 kroge.
9. Vozači s turnimi motorji imajo pravico vstopiti v športni kategoriji pri ustreznih skupinah.
10. Prijave vozačev se sprejemajo do 24. avgusta in naj vsebujejo: ime in priimek, motosekvinjo, kubaturo in znamko motorja, kategorijo in skupino, v kateri bo vozil. Prijavnine ni.

## Izbirne tekme na Opčinah

V nedeljo 18. t. m. se bodo vršile na Opčinah izbirne tekme, na katerih se bodo izbrali najboljši fizkulturniki. Ti bodo odšli prihodno nedeljo na tekme, k se bodo vršile v Ajdovščini ob priliki »Festivala dela«.

Tekmovalo se bo za partizanski marš na progi od 22 km, to je z odhodom iz Opčin ob 8. uri čez Bazovico in Sežano nazaj na Opčine, kjer bo cilj pred Ljudskim domom. Prvih 6 tekmovalcev bo odšlo na pokrajinsko tekmovanje v Ajdovščino.

Nato se bo vršilo tekmovanje v prostem teku na 400 metrov in na izbranih 15 najboljših atletov, ki bodo nastopili v Ajdovščini v štafeti 15x400 m.

Vseljudski peterobjih bo razdeljen na morskoga ki bo obsegal tek na 100 metrov, skok v višino, met krogle, skok čez tovarša in prosto vajo, ter na ženska, ki bo vseboval tek na 60 metrov, skok v višino, skok v daljino, gred in met krogle.

12 najboljših fizkulturnikov in 12 najboljših fizkulturnice bo zastopalo naše barve v Ajdovščini.

Pričakuje se obilna udeležba. Pričetek tekmovanja ob 8. uri zjutraj.

## Zborovanje žen v Idriji



Idrija, dne 31. julija 1946. Dastravno so bile že pozno obveščene, se je navzile temu zbralo v prostorni dvorani mladinskega doma okrog 500 zavednih in organiziranih žena, ki so se udeležile izrednega zborovanja.

## Iz Idrije

Idrija, dne 6. avgusta 1946. — Minulo nedeljo je bilo naše mesto vse razgibano. Tisoč šeststo oseb se je zbralo v našem mestu ter šlo na zaključni dan »Tedna obnove« na prostovoljno delo. Kmalu po tretji uri je napovedala prostovoljno delo rudarska godba z budnico okrog mesta, igrajoč partizanske korčariče. Lahko si opazil, kako so se zaporedoma po vseh hišah začele prižigati luči, vse se je pripravljalo, vse je hitelo na delo, nihče ni hotel zamuditi. Tudi del tukajšnje posadke naših hrabrih borev se je zbral na Trgu maršala Tita, tudi ti zavezani junaki so sklenili z ljudstvom sodelovati pri obnovi naše porušene domovine. Vse je hitelo; rudarji, ki so tudi napravili šilt za obnovo. Tudi člani ostalih sindikatov niso hoteli zaostajati. Vsi so se pridružili našim rejonom. Videli si prihajati naše upokojene, naše vrle in zaslužne žene ter naše zavedno mladino, ki je prihajala z zastavo na čelu na odkažana zbirališča. Kakor v času borbe s puško na rami, je danes vsa ta ogromna množica prikorakala s krampom in lopato na delo. Komaj je se zdanilo, že sta zapela kramp in lopata svojo pesem, pesem dela, pesem prerjenja vsega našega delovnega ljudstva. Ta pesem se je razlegala od 4. ure zjutraj do 10. ure popoldan, ko je sivena dala znak, da je udarniška nedelja končana. Lahko si opazil veselo razpoloženje, ki je vladalo med vsem ljudstvom. Na vseh obrazih si lahko vzrli tisto odlično voljo novega časa, novega razmaha v naši obnovi ter novega duha, ki preveča vse naše ljudstvo v zignantski borbi za našo popolno gospodarsko neodvisnost.

## Ponovni kredit za obnovo

Idrija, 9. avgusta 1946. — Minuli četrtek so se sestali na posvetovanje zastopniki požarnih vasi Vojško, Dole, Kričice, Masore, Spodnje Idrije, Ledine, Godovič ter Cekovnika. Tega posvetovanja so se udeležili tudi zastopniki bivšega okraja Cerklona. Tukajšnja obnovitveno združbo je zastopal Rudi Albreht, tehnično bazo je zastopal tov. Hvala Justin, ki se vestransko frudi za brezhibno poslovanje tukajšnje tehnične baze.

Tajnik Mestnega NOO je otvoril restanek ter poudaril pomen ponovno podeljenega kredita, ki nam ga je naklonilo Poverništvo PNOO v Ajdovščini v skupnem znesku 1.400.000 lir. Uvidevši, da je tudi bivši okraj Cerklona mnogo pretrpel v tej težki borbi, so se vsi zastopniki zedinili, da se podeli bivšemu okraju Cerklona kredit v znesku 810.000 lir, a za bivši okraj Idrija se bo razdelilo med razne požarne vasi 630.000 lir. Ta kredit se bo razdelil med najbolj prizadete kraje in sicer: Cekovnik, Vojško, Godovič in Črnj vbi. Vsi prisotni zborovalci so prišli do prepričanja, da si homo s svojimi lastnimi napori in prostovoljnimi delom omogočili neoviran kredit za obnovo naših požarnih vasi.

## CONA A

## Vznenmirjenje v Juljski ladjedelnici

Ze več časa je uprava Juljske ladjedelnice v spor s svojimi nameščenci. Spor je nastal zaradi vprašanja delavske menze. Delavci so želeli nekaj izboljšanja in spoznavali je bil možen za obe strani. Edino nepopustljivo uprave je omogočila uresničenje izgladitve spora ter so zato delavci zapustili v soboto 10. avgusta t. l. delo. Uprava je namreč zahtevala, da se delavcem prizna pravico do kosila samo tečaj, ko delajo polnih 8 ur, a ne tudi ob sobotah, ko se dela le 4 ure. Omeniti moramo, da se v tej ladjedelnici ne dela le 40 ur tedensko, kakor je določeno v ukazih št. 106, ki ga je izdala ZVU, marčev, da se ob gotovih dnevih dela cel 12, pa tudi 15 ur dnevno in da se na ta način doseže tedensko 70 in več ur.

Tudi po posredovanju sindikata kovinarjev ni uprava ladjedelnice hotela spremeni svoja stališča. Zaradi tega je sindikat kovinarjev predložil rešitev tega vprašanja Zdrženju industrijev. Pričakovati je, da bo ta korak končno le dovoljil upravičene zahteve delavstva.

## NAROCNINA ZA „PRIMORSKO-DELAVSKA ENOTNOST“

	za cono A in B	za Jugoslavijo
Letna . . . . .	lir 200—	din 80—
Polletna . . . . .	„ 100—	„ 40—
Četrletna . . . . .	„ 50—	„ 20—

Plačuje se: V coni A potom sindikalnih organizacij, oziroma v Trstu, pri Ljudski založbi, Via Carducci 6.

V pasu B potom podružnice Gospodarske banke in sicer na račun Ljudske založbe, Trst, Via Carducci 6 z navodbo za Primorsko delavsko enotnost.

V Jugoslaviji pa potom Pošt. hranilnice in sicer na čekovni račun št. 20-016 z navodbo za Primorsko delavsko enotnost.

Odgovorni urednik: Albin ZABRIG

## Teden obnove na Vojskem

Prostovoljno delo mladinske organizacije, A.E.Z. in sindikata je dalo 121.646 ur, a prostovoljna pomoč pri poljskem delu 11.638 ur v skupni vrednosti L. 108.000. Razne kulturne prireditve so vrgle za fond obnove 18.338.— lir. Člani podružnic enotnih delavskih sindikatov so prispevali L. 1.611.416 Ziveža smo nabrali za obnovo 4.500 kg v vrednosti L. 90.000.—.

Za stavkoječe delavstvo smo nabrali 7394 kg živeža v vrednosti L. 147.880.—, v gotovini pa L. 290.404.—.

hvaliti naši enotnosti, da smo dosegli take uspehe v teku dveh mesecev Titovega tekmovanja. Ta uspeh je bil dosežen tudi zaradi tega, ker imamo v svojih rokah ljudsko oblast. Zato je dolžnost nas vseh, da si našo ljudsko oblast utrdimo in utrdimo si jo bomo samo s nesebičnim in vztrajnim delom. Leta 1941. so šli naši borci v borbo za svobodo naroda, prav ti borci so tudi prišli za kramp in lopato ter šli na delo naše obnove Hitler je s svojo moderno vojsko premagal nešteto trdnjav, a duha in volje ruskega naroda ni mogel premagati in ta trdna volja in duh sta zajela vse jugoslovanski narod v obnovi naše porušene domovine.

Sledil je govor tov. Lozeja, vodje obnove na Vojskem, ki nas je spomnil besede izrečenih ob priliki reorganizacije IX. Korpusa. Takrat je bilo posebno poudarjeno s strani tov. polkovnika Kajtmirja in tovariša polkovnika Ribičevca, da kakor smo morali prijeti za orožje, ravno tako bo treba prijeti trdo v roke kramp in lopato ter pričetki graditi in obnavljati našo porušeno domovino. Naša mladina se je prva odzvala v času osvobodilne borbe, ravno tako hoče naša mladina tudi na polju obnove sodelovati z vsvo svojo silo. Naša mladina je šla na prostovoljno delo na mladinskih progah v Brečko, na cesto Ljubljana—Postojna, v Prestranek, v Lokve in na Vojsko. Vsa pohvala gre komaj 13let starim pionirji Loezju Ivanu, ki je v teku 3 1/2 ure prepeljal 70 samokolnic ruševin, nadalje gre vse priznanje tudi mladinkama Likar Ivici in Felci Zelenki, ki sta v teku 3 ur nospravili 7 m<sup>3</sup> ruševin. Tudi ostala mladina se je zelo pridojno udeleževala pri prostovoljnem delu in sicer: Tusar Ivanka, Gosar Albert, Botar Ivan in mladinec Tolob Adi, ki je sedaj že drugič na prostovoljnem delu na Vojskem, nadalje Permosar Lovra, Mohorič Albina in Čuk Vika.

Sledil je govor zastopnika Tržačanov tov. Stoka, ki je vse navzoče ljudstvo pozdravil v imenu Trsta. Borba v Trstu se še vedno homo omagali, pač pa se hočemo dosledno nadaljevati, a mi nismo in ne bomo nikoli klomil, dokler ne bo Trst z vsvo Juljsko Krajino priključen v F.L.R. Jugoslavijo. Mi nismo več narod pastirjev in sužajev, mi smo svobodni narod in treba je, da se tega dejstva tudi vsi zavedamo. Fašizem nas je 25 let zatiral, z našim ljudstvom so se polnili zapori, polnila so se taborišča, gopele so naši domovi, padali so naši najboljši, vendar nismo omagali in tudi ne bomo omagali, pač pa se hočemo dosledno boriti še nadalje, dokler ne bomo uničili zadnje ostanke tega strahotnega fašizma in reakcije. K naši obnovo hočemo privabiti še vse ostale, ki so bili zapeljani.

Zanimivo je opazovati, kako vse ljudstvo brez izjeme s posebnim navdušenjem prihaja na delo: tako prihajajo člani rajonov, člani sindikatov ter združeni Hočeo se udeležiti tega prostovoljnega dela pri obnovi našega podeželja. Z našimi izjemami se prav vsi potrudili, da je bil dosežen uspeh. Zelo vrnoro so se izkazali člani sindikata lesne stroke. Zadnje čase so se tudi posebno dobro izkazali pri delu sledeti tovarši: Stefan Grezovč, Gnezda Ivan, Logar Anica, Felc Stefanija in Tratnik Marja.

Tudi mi smo se prišli kar narodi Sovjetske zveze. Hočemo jim slediti tudi v borbi za našo obnovo in za našo popolno gospodarsko neodvisnost. Kakor smo zvesto sledili v borbi smernicam našega tov. Tita, ravno tako homo zvesto sledili tov. Titu pri obnovi naše porušene domovine. V tem nas vodi zavest, da hočemo in bomo zmagali. Zmagali homo, ker smo si že v teku borbe ustvarili ljudsko oblast, to je oblast, ki je zrasla iz našega kmetstva, delavca in iz naše delovne inteligence. Zato je naša sveta dolžnost, da to našo ljudsko oblast, ki smo si jo s težkimi žrtvami priborili, da to ljudsko oblast vedno in ob vsaki priliki podpiramo.

Zastopnica naše mladine je predvsem poudarila, da moramo napeti vse sile pri naši načrti obnovi, da bodo ljudje imeli to vso stredo nad glavo. Zastopnica naših vrlih žena je med drugim poudarila, da je naša žena sodelovala v borbi, ravno tako se udeležuje tudi pri obnovi. Naši zavedni ženi gre vse priznanje, kajti ona je tista, ki je znala pravilno prikazati naši mladini, kakšno korist bo imela z udeležbo pri obnovi. V novi zgodovini slovenskega naroda bo naši ženi posevna osebna stran, ki bo kazala vsemu svetu lik skromne in ljudske žene v borbi in pri obnovi porušene domovine. Živele naše žene v skupni domovini Jugoslaviji!

Sledil je govor tov. Miklavža, zastopnika izvršnega odbora vseh sindikatov, ki je posebno poudaril, da se imamo predvsem za-

Z iskrenim navdušenjem je pozdravil član tekmovalne komisije in z njim vse tekmovalce. Tako je nastopil tudi član sindikalne podružnice žare Rizzato, iz Ajdovščine, nadalje član prosvetnega društva iz Spodnje Idrije in iz Idrije, Končno so nastopili tudi fizkulturniki s prostimi vajami ter nekaj točkami na drogu.

Po kulturni prireditvi, pri kateri je na-

## Grški sindikati

Razgovor s sekretarjem Vsegrške konfederacije dela, Castasom Teosom.

Izvršni odbor Sovjetske sindikalne federacije, čigar zasedanje se je vršilo od 17. do 27. junija v Moskvi, je sklenil, da sprejme Vsegrško konfederacijo dela v vrste Sovjetske federacije. Delegacija grških sindikatov sestavljajo sekretar Kostas Teos, Dimitrij Stratis in Joan Katomiris.

Za vroka, ki ga delegacija ni sama zaključila, ni mogla pravočasno priti na zasedanje izvršnega odbora, da bi podala poročilo o delu grških sindikatov. To poročilo je sprejela in prediskutirala komisija, katerega je za namen odredil izvršni odbor. Prinašamo razgovor s enim od članov grške delegacije Kostasom Teosom, o situaciji v Grčiji, ki je bil objavljen v sovjetskem časopisu »Novole vrme« od 14. do 15. julija.

Po srčanostnih volitvah — »Bevonovih volitvah«, kakor je imenoval grški narod to nedostojno šalo — je stopila borba med silami demokracije in reakcije v Grčiji v novo fazo. Monarhisti so sklenili da bodo sedaj, ko je oblast v njihovih rokah, zadržali demokratski pokret. Umisnjen je zavedna sindikalna pokreta predstavljati del njihovega splošnega načrta vprašanja del, ki deluje neomejeno policijsko diktaturo.

Grški demokratski sindikati so se stalno uklanjali napadom reakcije, katere glavna

opota in voditelj so monarhisti. Ti napadi so bili tem besnejši, čim uspešnejša in aktivnejša je bila borba sindikatov za edinstveno njenih vrst za izboljšanje pogojev dela in življenja delavcev in nameščencev, za njihovo demokratske pravice. Sedaj se pričena splošen nastop reakcionarnih sil proti sindikatom. Da pojasnimo značaj tega nastopanja, je treba vzeti v obzir splošno situacijo v deželi.

V Grčiji besni teror oboroženih monarhističnih band. Ne mine dan, da ne bi bilo ubitih nekaj pristašev EAM-a ali sindikalnih aktivistov. Včasih beležimo dnevno po tri do pet ali celo deset takih ubojev. Aktivne delavce, pristase demokratskih partij lovijo in presenjajo, ne da bi na vednj razloge za obožbe. Da se reši od preganjanja monarhističnih band in policije, begi prebivalstvo na vse strani iz rodni krajev, iz mest v vasi in planine. Oblasti proglašajo begunce zdaj za »ekstremiste«, zdaj za »bandite« in pošiljajo proti njim kazenske ekspedicije. Ne samo policijske odrede, ampak cele vojne formacije. Večkrat pride do prelivanja krvi.

Na ta način se more karakterizirati notranji položaj v Grčiji kot neke vrste enostranske meščanske vojne: vodi je skupina reakcionarjev, ki si je prilastila oblast proti grški demokraciji in deloma proti demokratskim sindikatom, združenim v vsegrški konfederaciji dela.

Položaj je napet do skrajnih mej. Ali kakor kaže je prav to potrebno vladi, da lahko podvzame nov nastop proti demokratskim pravim naroda. 18. junija je bil objavljen izreden zakon o mernih zavarovalnih družabnega razreda. Ta zakon izročila delavske organizacije samovoljno policije. Polcija po svoji uvidenosti lahko proglašila vsakega prebivalca za nasprotnika družab-

glej, sedaj, ko je oblast v rokah monarhistov, se je sodišče odločilo, da razsodi v prid Makrisovi zahtevi!

Prav nič nas ne bo čudilo, če bo vlada proglašala kongres za neveljaven in nezakonit, a obenem z njim tudi vodstvo Konfederacije dela, daji je bil kongres pripravljen in organiziran z dovoljenjem državnih oblasti in s sodelovanjem ministra za delo.

Grška reakcija nima masovne baze. Monarhistična partija je sicer močna, a se drži s pomočjo terorističnih band in tujih bajonetov. Jasno je, da reakcionarji ne bi nikdar tako nazlo nastopili proti masovni organizaciji delavskega razreda, da niso računali na podporo angleških vojnih in diplomatskih predstavnikov.

Znana so številna dejstva tega zadržanja. Vendar je vredno, da navedemo še dva posebna primera.

V Grčiji je bil še pred kratkim v veljavi zakon, ki je zabrajeval delodajalcem odpuščati delavce svojevlejno in brez navedbe vzloga. Delodajalci so ta zakon sicer mnogokrat obšli, toda za njegov obstoj je do gotove meje omejeval njih samovoljno. Monarhisti so sklenili, da ta zakon ukinejo. V tem so jim pomagali angleški izvedenci, ki so objavili, da ta zakon ovira obnovo grške ekonomije.

Čim je bil ukinej, so se pričela masovna odpuščanja in to predvsem sindikalnih aktivistov. Tako so n.p. odpuščeni vsi člani tovarniških komitetov.

Drugi zgled: V začetku tega leta se je v Grčiji povečalo število stavk, ki naj bi dosegle povišanje mezd. Delodajalci so zahtevali, da vlada sama podvzame mere za ukinitve teh stavk. Angleški ataše za delavska vprašanja, Hol, je prišel k nam,

sindikalnimi voditeljem in nam »svetoval«, da izdamo poziv za prenehanje stavk.

Grška — je delal Hol — je sedaj podobna človeku, ki je doživel brodomol in je popolnoma iztrpan dosegal obalo. Zdjaj je potreben dolgotrajnega zdravljenja. To zdravljenje je danes za Grško to, kar so pravi načrti za njeno obnovo. Vedeči morajo ali naj javim v London, da tudi vi želite pomagati pri urešitvi tih načrtov ali pa jih hočete ovirati s svojimi stavkami.

Toda delavci stradajo — smo odgovorili. Plača ne zadošča niti za pol kilograma krompirja dnevno. Njihove zahteve so pravilne. In končno, tudi če bi jim svetovali naj ne stavkajo, nas ne bi poslušali.

Stavke ne izboljšajo, temveč poslabšajo položaj delavskega razreda. Je filozofski Hol. Če podpisate stavke, napravljajo Grški sindikati v svetu slab vbi. Ako delavci nečesto poslušati vsa naša navseta, kot to predpostavljate, je to znak, da ne grejo za vami.

Bili smo prisiljeni spomniti Hola na stavke v Angliji. Tam je pred kratkim stavkalo 40.000 ladjedelnih delavcev in voditelj Trade-Uniona so jih zaman pozivali, da prekinejo stavko.

Vsegrška konfederacija dela je ocenila novi zakon od 18. julija za fašističnega. Na dan njegovega pretresanja v lažnem parlamentu smo pozvali vse delavce na splošno stavko. Kljub terorju se je 90% delavstva odzvalo temu pozivu.

Pod takimi pogoji morajo torej delati grški sindikati. Za sedaj je naša glavna naloga — boriti se za demokratske pravice delavstva, boriti se proti podpiranju monarhistične fašistične reakcije.

Ni manj resne naloge ne predstavljajo bor-

ba za povišanje mezd in zboljšanje življenjskega standarda delavstva. Zvijenje v Grčiji postaja za delavsko prebivalstvo vse težje in težje. Država je predpisala določeno višino mezd. Toda draginja narašča. Delavci imajo zdaj še manj možnosti kupovanja kot leta 1945.

Več kot polovica delavcev nima zaposlitve. Registrirani so na Borzi dela, ki je bila pred kratkim ustanovljena. Toda v vodstvu borze člani sindikatov niso zastopani. Tam uradujejo reakcionarji in posten delavce od njih ne more pričakovati pomoči.

Trg je v rokah spekulantov. To, kar pošlje UNRRA, se pokrade in prodaja na črni borzi. Krediti, ki jih izplačuje vlada za črno delavstvo, se izhujajo v žepih preveljanih brezvestnecev. Industrija se ne obnavlja in njena produkcija ne dosega niti tretjine predvojnne višine.

Vsegrška konfederacija dela zahteva, da se ustanovi državna kontrola in da se organizira proizvodnja in obli podjetij, v katerih delodajalci niso še nikdar ukrenili za obnovo. To bi privedlo do zmanjšanja nezaposlenosti. Toda vlada v tem pogledu ne ukrene ničesar. Ona ima zdaj druge skrbi: kako čimprej sprožiti vprašanje povratka kralja Jurija v Grčijo.

Kljub vsem težavam grški sindikati niti nikoar ne nameravajo odstopiti od svojih položajev. Oni še daje vodijo borbo za pravice delavstva proti reakciji, borbo proti utrditvi fašistične diktature v Grčiji. Dejstvo, da je bila naša konfederacija sprejeta v vrste Svetovne sindikalne federacije, krepi v nas vero v uspeh. Vemo, da milijoni organiziranih delavcev vsega sveta čutijo z nami v naši pravični borbi za demokratske pravice, za svobodo.

Po »Borbici«